

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2019-04-03 Nr. 4D-2019/1-5
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. sausio 3 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD; Kalėjimų departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su galimai netinkamu kreipimosi nagrinėjimu. 2019 m. sausio 31 d. buvo gautas Skundo papildymo raštas.

2. Skunde bei jo papildymo rašte, be kitų aplinkybių, nurodoma, kad „Kalėjimų Departamentas 2018.12.13 d. pateikė atsakymą jums ir man (Nr. 2S-4073). Nei į vieną jūsų „užduotą“ klausimą Kalėjimų Departamentas man neatsakė“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde ir jo papildymo rašte nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. 2018 m. spalio 16 d. Seimo kontrolierius gavo Pareiškėjo skundą dėl Vilniaus pataisos namų pareigūnų galimai neteisėtų veiksmų (neveikimo), „neperkeliant į besargybos būrį“. Šiame skunde nurodoma:

4.1. „[...] kreipiausi į Vilniaus PN [pataisos namai, toliau vadinama – PN] administraciją su prašymu suteikti man teisę dirbti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, t. y. prašiau būti perkeliamas į besargybos būrį. [...]“

4.2. „[...] Vilniaus PN drausmės komisijos posėdžio metu [...] buvo svarstytas mano [...] prašymas [...] dėl teisės suteikimo išvykti be sargybos ar palydos už pataisos įstaigos teritorijos ribų (įdarbinimo besargyboje).“

4.3. „Komisija nutarė netenkinti mano prašymo, nors atitikau visus [...] nustatytus formalius kriterijus.“

4.4. „[...] kreipiausi į Vilniaus PN administraciją su prašymu, jog man raštu atsakytų, kodėl ir dėl kokių priežasčių mano prašymas tenkintas nebuvo [...]“

4.5. „[...] gavau atsakymą [...], kuriame buvo nurodytos „priežastys“. Cituoju „Komisija, atsižvelgusi į visų tarnybų nuomones, baismės pabaigą [...], bei tuo metu nesant poreikio įdarbinti besargyboje, nutarė šiuo metu Jums teisės išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos

teritorijos ribų nesuteikti, nors ir atitinkate BVK [Bausmių vykdymo kodeksas; toliau vadinama ir – BVK] 154 str. 1 d. nustatytus formalius kriterijus.“ [...].“

5. 2018 m. spalio 25 d. Seimo kontrolierius raštu Nr. 4D-2018/1-1360/3D-2868 (toliau vadinama ir – Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo raštas) atsisakė nagrinėti Pareiškėjo skundą, nes pirmiausia jis turėtų būti nagrinėjamas KD. Šiame rašte taip pat nurodoma, kad: „7. Seimo kontrolierius [...] persiunčia skundą Kalėjimų departamentui nagrinėti pagal kompetenciją ir [...] prašo Kalėjimų departamento direktoriaus atidžiai išnagrinėti Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes ir teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais pateikti Pareiškėjui motyvuotą atsakymą [...], kartu ir išsiaiškinti: 7.1. kokia tarnyba (-os) pasisakė prieš teisės išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ribų suteikimą Pareiškėjui; ar Pareiškėjui buvo paaiškintos tokios tarnybos (-ų) pozicijos priežastys; 7.2. ar teisėtai ir pagrįstai netenkinamas Pareiškėjo prašymas leisti išvykti be sargybos; jeigu taip – paaiškinti, kokių kriterijų arba teisės aktų reikalavimų Pareiškėjas neatitinka, kokių priemonių jis turėtų imtis, kad ateityje galėtų būti suteiktas leidimas išvykti be sargybos, ar Pareiškėjas apie tai bus informuotas; jeigu taip – koku būdu; 7.3. dėl kokių priežasčių, nesuteikus Pareiškėjui teisės išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ribų, jis nebuvo įtrauktas į rezervinį sąrašą („Rezervą“), siekiant, kad, atsiradus laisvai darbo vietai, Pareiškėjui būtų suteikta teisė išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ribų. Nustačius pažeidimų, pagal kompetenciją imtis priemonių jiems šalinti.“

6. 2018 m. gruodžio 13 d. KD raštu Nr. 2S-4073 buvo atsakyta į Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo raštą (atsakymas pateiktas tiek Pareiškėjui, tiek Seimo kontrolieriui; šios pažymos 5 punktas). Šiame rašte nurodoma:

6.1. „Dėl teisės vykti be sargybos už pataisos įstaigos teritorijos ribų suteikimo paaiškiname, kad [...] nuteistiesiems, laikomiems pataisos namuose lengvosios grupės sąlygomis, bei nuteistiesiems, laikomiems pataisos namuose paprastosios grupės sąlygomis ir atbuvusiems ne mažiau kaip vieną trečdalį bausmės laiko, taip pat nuteistiesiems, paliktiems kardomojo kalnimo vietose, laisvės atėmimo vietos ligoninėje ar kalėjime atlikti ūkio darbus, gali būti leidžiama išvykti be sargybos už pataisos įstaigos ar kardomojo kalnimo vietos teritorijos ribų, jeigu to reikia dėl bendrojo lavinimo, profesinio mokymo, dirbamo darbo pobūdžio arba dalyvavimo vienos iš Kodekse [BVK] nustatytų formų socialinėje rehabilitacijoje. [...], t. y. pataisos įstaigos direktorius turi diskrecijos teisę spręsti, kam gali būti suteikiama teisė išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos teritorijos ribų.“

6.2. „Pažymėtina, kad Jūsų prašymas [...] dėl šio klausimo paskutinį kartą buvo svarstytas 2018-09-05 Drausmės komisijoje [...]. Komisija netarpininkavo dėl teisės vykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos teritorijos ribų Jums suteikimo, nes atsižvelgė į tai, kad tuo metu nebuvo poreikio įdarbinti Jus su teise išvykti be sargybos už pataisos įstaigos teritorijos ribų, visapusiškai įvertino elgesį bausmės atlikimo metu, asmenines savybes, gebėjimus ir kitas reikšmingas aplinkybes, kitų nuteistųjų kandidatūras.“

6.3. „Dėl Jūsų netenkinančio Vilniaus PN 2018-10-01 atsakymo Nr. 42-961 į Jūsų prašymą 29(4)-1140, kuriame nėra nurodyta, kokios tarnybos konkrečiai pasisakė prieš suteikimą teisės Jums išvykti be sargybos ar palydos už pataisos įstaigos ribų bei jų pozicijų nepaaiškinimo informuojame, kad Vilniaus PN Drausmės komisijos 2018-09-05 posėdžio protokole Nr. 41-125 nėra konkrečiai užfiksuota atskira kiekvienos tarnybos pozicija, kadangi tai nėra reglamentuota teisės aktuose. Sprendimas yra priimamas kolegialiai balsavimu. Be to, tam tikrų tarnybų (pvz. Kriminalinės žvalgybos) turima informacija ir nebus išsakyta tokių posėdžių metu, kadangi ji yra slapto pobūdžio ir neviešintina.“

6.4. „Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Jūsų neatliktos bausmės atlikimo dalis yra didelė, Jūsų laisvės atėmimo bausmės pabaiga 2020-05-05. Įstatyme numatytos laisvės atėmimo bausmės dalies atlikimas (šiuo atveju – ne mažiau kaip vieną trečdalį bausmės laiko) nėra ir negali būti

besąlygiškai pagrindai suteikti Jums teisę vykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos teritorijos ribų.“

6.5. „Dėl neįtraukimo į „rezervinį sąrašą“ paaiškiname, kad tokio oficialaus sąrašo nėra, t. y. sąrašas asmenų kandidatų, kuriems jau yra suteikta teisė vykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos teritorijos ribų, kad, atsiradus skubiai įdarbinimo būtinybei, jie galėtų būti įdarbinti išvengiant laiko sąnaudų, susijusių su svarstymo Drausmės komisijoje procedūra. Jūs nebuvote įtrauktas į taip vadinamą „rezervinį sąrašą“, kadangi tokia teisė Jums suteikta nebuvo.“

6.6. „Ateityje atsiradus laisvoms darbo vietoms, atitinkančioms Jūsų turimą kvalifikaciją, darbo patirtį bei kitus keliamus reikalavimus, Jūs turėsite galimybę kreiptis į pataisos įstaigos administraciją.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (BVK):

7.1. *11 straipsnis „Bendrosios nuteistųjų teisės“* – „Nuteistieji turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka: 1) gauti rašytinę informaciją apie bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei pareigas. Šią informaciją bausmės vykdymo institucija pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta; [...]“;

7.2. *183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“* – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. [...]“

8. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo:

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. [...]“

Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) 2011 m. balandžio 19 d. nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A-143-2876/2011, nurodė:

„Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti *objektyviais* duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai [...]“

10. LVAT 2012 m. gruodžio 20 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. A-822-3206-12, konstatavo:

„Pagal Tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto (2008 m. lapkričio 6 d. įstatymo Nr. X-1791 redakcijos) 5 straipsnį, Kalėjų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos (pagal Statuto 2 straipsnio 1 dalį, pataisos namai yra Kalėjų departamentui pavaldi įstaiga) savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Bausmių vykdymo kodeksu, Baudžiamuoju kodeksu, Baudžiamojo proceso kodeksu, Suėmimo vykdymo įstatymu, kitais įstatymais, šiuo statutu, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais. Pagal Statuto 4 straipsnį, Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veikla grindžiama teisingumo, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, suimtųjų ir nuteistųjų lygybės prieš suėmimo ir bausmių vykdymo įstatymus, humanizmo, bausmių vykdymo individualizavimo, progresyvaus bausmių atlikimo ir viešumo principais. Panevėžio pataisos namai ir Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, *objektyvumo*, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktas).“

Tyrimo išvados

11. Pareiškėjas skundžia 2018 m. gruodžio 13 d. KD raštą Nr. 2S-4073, kuris, Pareiškėjo teigimu, yra formalus ir neišsamus.

12. Nagrinėdamas pareiškėjų skundus KD, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo principo, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, ir objektyvumo principo, kuris reiškia, kad oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs. Pažymėtina, kad LVAT, atskleisdamas objektyvumo principo turinį, 2011 m. balandžio 19 d. nutartyje nurodė, jog laisvės atėmimo institucijų, t. y., ir KD, sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai (šios pažymos 8, 9, 10 punktai).

13. Skundo (ir jo papildymo rašto) tyrimo metu nustatyta, kad KD skundžiamame rašte išsamiai atsakė į Pareiškėjo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo rašte nurodytą klausimą, susijusį su „rezerviniu sąrašu“, t. y., Pareiškėjui paaiškinta, kad egzistuoja asmenų, kuriems yra suteiktas leidimas išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos / palydos sąrašas, tačiau Pareiškėjas negalėjo būti į jį įtrauktas, nes jam nėra suteiktas minėtas leidimas. Vis dėlto į kitus Pareiškėjo ir Seimo kontrolieriaus keltus klausimus KD atsakė formaliai ir neišsamiai, t. y.:

13.1. į prašymą nustatyti, kokia (-ios) tarnyba (-os) pasisakė prieš teisės išvykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos ribų suteikimą Pareiškėjui, buvo formaliai atsakyta, kad Drausmės komisijos protokole tokie duomenys nėra užfiksuoti; pagal nustatytą teisinį reglamentavimą (šios pažymos 7.1 punktas) Pareiškėjas turi teisę gauti visą informaciją apie jo bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei pareigas; dėl šios priežasties KD, kaip pataisos

įstaigas prižiūrinti institucija, pagal teisės aktų suteiktą kompetenciją turėjo išsireikalauti reikalingus duomenis, atlikti objektyvų tyrimą ir pateikti Pareiškėjui išsamų atsakymą; kadangi tyrimas atliktas nebuvo, KD neatsakė ir į susijusį klausimą, ar Pareiškėjui buvo paaiškintos tokios tarnybos (-ų) pozicijos priežastys;

13.2. į prašymą įvertinti, ar Vilniaus PN teisėtai ir pagrįstai netenkino Pareiškėjo prašymo leisti išvykti be sargybos, KD formaliai pacitavo tai, kas nurodyta Drausmės komisijos protokole, t. y. „Komisija netarpininkavo dėl teisės vykti be sargybos arba be palydos už pataisos įstaigos teritorijos ribų Jums suteikimo, nes atsižvelgė į tai, kad tuo metu nebuvo poreikio įdarbinti Jus [Pareiškėją] su teise išvykti be sargybos už pataisos įstaigos teritorijos ribų, visapusiškai įvertino elgesį baudmės atlikimo metu, asmenines savybes, gebėjimus ir kitas reikšmingas aplinkybes, kitų nuteistųjų kandidatūras“, tačiau nesiaiškino, ką reiškia „poreikio įdarbinti nebuvimas“ (ar nėra poreikio įdarbinti būtent Pareiškėją? Jei taip, dėl kokių priežasčių?), kokios konkrečios Pareiškėjo elgesio ypatybės ir asmeninės savybės buvo vertinamos, kokios buvo „kitos reikšmingos aplinkybės“, kaip kitų nuteistųjų kandidatūrų vertinimas yra susijęs su leidimo išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos / palydos išdavimu Pareiškėjui;

13.3. į prašymą paaiškinti, kokių kriterijų arba teisės aktų reikalavimų Pareiškėjas neatitinka ir kokių priemonių jam reikėtų imtis, kad jo galimybės gauti pageidaujamą leidimą išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos / palydos padidėtų, KD dviprasmiškai atsakė, kad Pareiškėjo neatliktos baudmės dalis yra didelė, tačiau jis atitinka visus reikalavimus; iš tokio atsakymo sunku suprasti, ar šiuo atveju likęs neatliktos baudmės laikas yra reali kliūtis Pareiškėjui kandidatuoti dėl minėto leidimo gavimo; kartu KD nenurodė, kokio elgesio ateityje yra tikimasi iš Pareiškėjo, kad jo prašymo gauti leidimą išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos / palydos patenkinimo galimybės išaugtų;

13.4. KD buvo klausama, ar Pareiškėjas bus informuotas apie atsiradusias galimybes įsidarbinti, jei taip, koku būdu; į šį klausimą KD atsakė, kad ateityje, atsiradus laisvoms darbo vietoms, **Pareiškėjas turės galimybę kreiptis** į pataisos įstaigos administraciją; vis dėlto iš tokio KD atsakymo turinio nėra aišku, koku būdu Pareiškėjas turėtų sužinoti apie esančias laisvas darbo vietas.

14. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas (ir jo papildymo raštas) yra pagrįstas.

KD direktoriui rekomenduotina pakartotinai išnagrinėti 2018 m. spalio 16 d. Pareiškėjo skunde, Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo rašte nurodytas aplinkybes ir teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais pateikti Pareiškėjui motyvuotą ir aiškų atsakymą (atsakymo kopiją pateikiant Seimo kontrolieriui); taip pat imtis priemonių, kad ateityje KD pareiškėjų skundai būtų tiriami atidžiai, įvertinant visas skunde nurodytas aplinkybes, o pareiškėjams teikiami atsakymai būtų išsamūs, pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, kaip baudmių vykdymo politiką formuojančiai institucijai, rekomenduotina atkreipti KD administracijos dėmesį į tai, kad pagal BVK 183 straipsnio nuostatas KD turi pareigą ikiteismine tvarka nagrinėti asmenų skundus, todėl kokybiškas šių skundų nagrinėjimas ypač svarbus siekiant stiprinti pasitikėjimą KD, taip pat ir mažinant kreipimūsi į teismą skaičių.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X Skundą (ir jo papildymo raštą) dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su galimai netinkamu kreipimosi nagrinėjimu, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius KD direktoriui rekomenduoja:

16.1. pakartotinai išnagrinėti 2018 m. spalio 16 d. Pareiškėjo skunde, Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo rašte nurodytas aplinkybes ir teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais pateikti Pareiškėjui motyvuotą ir aiškų atsakymą (**atsakymo kopiją pateikiant Seimo kontrolieriui**);

16.2. imtis priemonių, kad ateityje KD pareiškėjų skundai būtų tiriami atidžiai, įvertinant visas skunde nurodytas aplinkybes, o pareiškėjams teikiami atsakymai būtų išsamūs, pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis.

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, kaip bausmių vykdymo politiką formuojančiai institucijai, rekomenduoja atkreipti KD administracijos dėmesį į tai, kad pagal BVK 183 straipsnio nuostatas KD turi pareigą ikiteismine tvarka nagrinėti asmenų skundus, todėl kokybiškas šių skundų nagrinėjimas ypač svarbus siekiant stiprinti pasitikėjimą KD, taip pat ir mažinant kreipimūsi į teismą skaičių.

18. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas